

HERCEGKÚTI HÍREK

HERCEGKÚT KÖZSÉG INFORMÁCIÓS LAPJA
2015. NOVEMBER HÓ, 16. ÉVFOLYAM 11. SZÁM ÁRA: 200,- FT

Hercegkút Község Önkormányzata és a Római Katolikus Egyházközség közös szervezésében idén is megrendezésre került a hagyományos Nyugdíjas Találkozó 2015. november 6-án.

Rák József polgármester hangsúlyozta, hogy az ENSZ döntése értelmében, október elseje az Idősek Világnapja, ezért nem véletlenül tartják szerte a világon, ehhez a dátumhoz közeli időben a megemlékezéseket, ünnepségeket az idősekről. Szólt arról, hogy kiemelten fontosnak tartja Hercegkút Önkormányzata is, hogy az őszi munkák végéhez időzítve megemlékezzen a szépkorúakról. Az egybegyűlt szép számú vendégcsereg érdeklődéssel hallgatta a polgármester tájékoztatóját az elmúlt év beruházásairól, a jövőbeli tervekről.

A köszöntő beszédek után a helyi általános iskolások egy német nyelvű színdarabban és kedves dalsokkal kedveskedtek az időseknek, majd Rák Eszter és Stumpf Soma páros népi tánccal kápráztatta el az egybegyűlteket.

Idén a Nyugdíjas Találkozó jeles eseményét a 40 éves hercegkúti Vegyeskórus jubileumi fellépésével, valamint a jelenleg is aktív és egykori tagok részére emléklap és a kórus történetét bemutató kiadvány átadásával is összekötötték a szervezők.

A Nyugdíjas Klub novemberi hírei

Befejeződött a szüret, megemlékeztünk a temetőben elhunyt szeretteinkről, mindenki igyekezett a kerti munkákat elvégezni a kedvező időjárásban és végre eljött a pihenés ideje. Mindezek után a Klub életében is egy pezsgés indult meg, egymást követték a rendezvények:

-Nyugdíjas Találkozó

November 6-án délután két órára kaptunk meghívót az Önkormányzat és az Egyházközség vezetése részéről a már hagyományos rendezvényre, ahova ismét sokan összejöttünk. Ezúton is megköszönjük Polgármester úrnak és Plébános úrnak köszöntő és méltató szavait, és ígérjük, hogy a jövőben is számíthatnak ránk a közösségi munkában. Köszönjük az iskolásoknak a szép műsort, a meglepetés ajándékot az operett énekeseknek és végül de nem utolsósorban a konyha dolgozóinak a finom vacsorát. Megint jó volt együtt lenni és egy vidám, jó hangulatú délutánt közösen eltölteni.

-Szalonnasütés a Gombos-hegyen

November 12-én húszan jöttünk össze a második félévben esedékes névnaposok megünneplésére egy szalonnasütés keretében. Polgármester úr is meglátogatott bennünket, amit jó néven vettünk, mert mostanában van teendője bőven. Meginvitálta a társaságot a most már önkormányzati tulajdonban lévő volt szövetkezeti pincébe, ahol végig vezetett bennünket és bemutatta, hogy milyen munkákat végeztek az utóbbi időben. Már az objektum „kitakarítása” sem volt egy egyszerű feladat, de nagy részben már ez megtörtént. Kiépítésre került egy új villamos hálózat, folyamatban van a víz-és csatornarendszer kiépítése, valamint a feldolgozó rész rendbetétele.

Amit eddig láttunk, az biztató a jövőre nézve és reméljük, hogy van konkrét elképzelése az Önkormányzatnak a további hasznosítást illetően. Minden esetre különleges hangulata volt ennek a „sétának”, hiszen többen a fénykorában is gyakran megfordultunk itt, és sokan mindig is közösségünk legújabb kori történetének egyik legnagyobb és leglátványosabb teljesítményének tartottuk ezt az építményt.

Ezután már mindenki kellő módon megéhezett és a tűzmesterek jóvoltából elkezdhetjük a szalonnasütést, majd a falatozást. Természetesen előkerültek az üvegek és poharak is, mint ahogy az ilyenkor szokás. Énekszóval köszöntöttük a névnaposokat, akik finom süteménnyel kínáltak bennünket.

Nemsokára előkerült a tangóharmonika is Naár Józsi jóvoltából, és végig énekeltük az ilyenkor szokásos nótákat, dalokat. Még vendégünk is érkezett Patakról Stumpf Laci személyében, aki gyorsan csatlakozott a társasághoz. Megint sikerült egy jó délelőtti programot összehozni, mert akik itt voltak, mindannyian jól érezték magukat, hiszen a lényeg sikerült: kimozdultunk és együtt voltunk.

-Zarándok úton jártunk Máriapócsra és környékén

November 12-én reggel 38 zarándokkal indult el Batta Csaba buszvezető a Nyírségbe, hogy az idei program részeként meglátogassuk a híres kegyhelyet, és kicsit betekintsünk a szomszéd megyébe, megnézzünk pár figyelemre méltó nevezetességet. Klubvezetőnk köszöntötte a társaságot, ismertette röviden az úti célunkat, majd mint minden zarándoklaton, itt énekkel és egy rövid rózsafüzérrel kezdtük a napot. Ezután néhány fontosabb információ került ismertetésre ill. azokról a helyiségekről tájékoztatás, amelyeken áthaladtunk. Azt minden esetre már odafele is megállapíthattuk, hogy a szomszéd megye városai, falvai szépen rendben vannak, takarosak, virágosak és egy nagy fejlődésen mentek keresztül. Jó ütemben haladva a tervezett időben meg is érkeztünk az első célállomásra, Máriapócsra.

„Téged jöttünk köszönteni, méltóztassál meghallgatni,
Ó pócsi templom csillaga, üdvözlégy szép Szűz Mária!”
-éneklik a máriapócsra gyülekező, segítségért fohászkodó, reményt kérő görög és római katolikus hívek

Az erdőkkel, ligetekkel tarkított Nyírség apró városkája a világ görög katolikusainak legnagyobb búcsújáró helye. Minden évben idegyűlik több százezer gyógyulásban reménykedő, bűnbocsánatért könyörgő, hitet tevő magyar, ruszin, szlovák, román és cigány zarándok, hogy lerója hódolatát a könnyező Mária csodatevő szentképe előtt.

1696.november 4-én az akkori fatemplomocska falai között isteni csoda történt., amikor a Mária-kép könnyezésbe tört ki. Az első könnyhullatás 14 napon át szakadatlanul, s kisebb megszakításokkal december 8-ig tartott. Már ezalatt az idő alatt bebizonyosodott a szentkép gyógyító ereje.

A szomszédos Kálló katolikus papja egy tiszt haldokló gyermekét vitte oda az ikonhoz, aki megérintve a könnyező Szűzanyát, meggyógyult. A csodának hamar híre ment, a bécsi udvart is lázba hozták a rendkívüli események. Már december 8-án megjelent Corbelli főparancsnok, hogy megbizonyosodjon a csodáról, s a világi vizsgálatot egyházi kihallgatások is követték. A jegyzőkönyvek tartalmazzák 36 katolikus és protestáns hívőnek a vallomását, akik tanúsították a könnyezés tényét.

A császár a tábornok jelentését olvasva parancsot adott a kegykép Bécsbe szállítására, melyet a törökök elleni sorsdöntő csata napján helyezték el végleges helyére a Szent István dómban. I.Lipót a könnyező Mária közbenjárásának, csodatevő erejének tulajdonította a törökök feletti győzelmet. De a pócsiak nem nyugodtak bele szent ikonuk idegenbe kerülésébe, több másolat is készült, és ezekből egy, a ma is látható került a pócsi fatemplomba. Ha a császár nem is, az égiek valóban kárpótolták a pócsiakat szent képük elvesztéséért, ugyanis sem az eredeti mű, sem a világ minden tájára elkerült másolatok nem ontottak többé könnyet. Ám az „új” Mária-kép Pócson ismét könnyhullatásba kezdett 1715.augusztus 1-jén, ami többször is megismétlődött. Az egri püspök által elrendelt egyházi vizsgálat során tanúvallomásokkal igazolták az újabb csoda megtörténését. A püspök már szeptember 29-én engedélyt adott a kép tiszteletére, s a település ekkor vette fel a Mária előnevet.

Közel kétszáz évvel később, 1905.december 3-án újabb könnyhullatás történt, ami a vallási élet fellendülését eredményezte. Az első világháború előtti években Nagy-Magyarország egész területéről érkeztek a „mezítlábas” zarándokok, akik hónapokkal a nagybúcsú előtt, már tavasszal útra keltek, s alkalmi munkából élve augusztusra, szeptemberre érkeztek a zarándokhelyre.

Itt meghallgatták a szentmisét, csókkal illették a szentképet, bűneiket meggyónva, lelkileg megtisztulva visszatértek szülőföldjükre. A görög katolikus hívek évente legalább egyszer mind a mai napig elzarándokolnak a pócsi Madonnához. A csodatevő kegykép nem lankadó tiszteletét mutatják a hátrahagyott emléktárgyak, csodás gyógyulásokról tanúskodó botok, mankók, s értékes adományok, mellyel a gyógyult, hálás szívű hívek fejezik ki köszönetüket az őket keservükben, szívük-testük fájdalmában megsegítő Isten-anyának.

A mai kegytemplom építését 1731-ben kezdték és 1756-ra készült el. A két égbe szökő torony befejezésére még 1856-ig kellett várni, azután azonban hazánk egyik legpompásabb, némi keleties jelleggel bíró barokk templom fogadhatta a zarándokok seregét.

A bizánci stílusú templomok jellegzetessége a hajót a szentélytől elválasztó díszes képállvány, az un. ikonosztázion 1785-88 között épült, melynek szentkép sorozatát 1896-ban kicserélték. A szentélyben a 18.század folyamán állították fel a jelenleg is meglévő vörös márvány fő oltárt. A kegykép jobb megközelítése érdekében 1943-ban új kegyoltár készült, és 1946.szeptember 8-án Mindszenty hercegprímás jelenlétében helyezték el, ahol ma is van. (A Könnyező Pócsi Szűzanya csodatevő kegyképe a keleti keresztény egyházakban oly nagy tiszteletnek örvendő táblaképek egyik szép példája. A temperával jávorfa alapra festett eredeti ikon másolata 50X70 cm.). 1948-ban a templom „basilica minor” címet kapott a pápától. Nagy esemény volt Máriapócs történelmében II.János Pál pápa 1991. évi látogatása.

A főterre érve mi is megcsodáltuk a gyönyörű építményt, a körülötte már meglévő és jelenleg építés alatt álló hatalmas zarándokházat.

Szerencsénk volt, mert nem volt szertartás megérkezésünkkor a templomban, így bemehettünk és szépen sorjában a kegykép elé járulhattunk.

Asszonyaink jóvoltából- akiknek ebben már nagy gyakorlatuk van- egy teljeskörű zárandok-szertartáson vehettünk részt, ahol imádkoztunk és énekeltünk az alkalomnak megfelelően. Elhelyezésre került egy szép virágcsokor az oltár elé, majd ezt követően alaposan végignéztünk mindent a leírásoknak megfelelően a templomban és a környezetében. Lelkileg feltöltődve indultunk el utunk következő állomására, Vajára

VAJA nyírségi település Szabolcs-Szatmár-Bereg megye keleti részén. Legfőbb birtokosai évszázadokon keresztül a Vayak voltak. A kastélyt a 17.században emelték reneszánsz stílusban. Két ízben bővítették, így nyerte el végleges arculatát. Igazi nagy változás a homlokzaton a 19.század közepén történt, amikor kibontották a kőkereteket, és neoromantikus stílusban alakították át. Az Alföld egyetlen reneszánszkori kastélya, mely 2004-től régi fényében várja a látogatókat a Vay Ádám Múzeumban.

A földszinten az „Ördöglovas”Sándor Móricz grófról készült képműalkotást néztük meg. Az 1.emeleten a kiállítás a Felső-Tiszavidék szerepét mutatja be a Rákóczi-szabadságharc idején, ill. a Rákóczi-korszak gazdaságát és államigazgatását taglalja.

A dísztermében látható stukkó díszítés egyidős az épülettel, közel 400 éves. Minden bizonnyal itt tárgyalt II.Rákóczi Ferenc 1703-ban Vay Lászlóval, illetve 1711-ben Pálffy Jánossal a szatmári békekötésről.

A 2.emeleti nagyterem érdekessége az egész mennyezetet beborító freskó. A mester a nikápolyi csata(1396) egy pillanatát örökítette meg, amikor a Vay család egyik tagja, Titusz (Tihamér) segítette Zsigmond királyt a megmeneküléshez a csatából. Számos bútordarabot szemlélhettünk itt meg, sok érdekességet, pl. egy egylovas barokk szánt, melyen a hagyomány szerint Mária Teréziát szánkóztatta meg nyáron a Vay család egyik tagja úgy, hogy sóval szórták fel az utat.

Ezen kívül érdekes az a világóra, mely 64 világváros zóna-idejét mutatja Budapesthez képest. A tereméből nyíló északi bástya szobájában rendezték be a Vay család történetét bemutató kiállítást. A vár az Országos Tárogató Központ bázisa. A Nagy Csaba tárogatóművész- aki a Gombos-hegy tetején is játszott már- vezetésével alakult egyesület tagjai tanítják a kuruc idők legendás hangszere, a tárogató megszólaltatásának technikáját, s évente országos, négy-évente világtalálkozót szerveznek. (Amíg az idegenvezető beszélt, hátré-zeneként szólt a tárogató.) A kastély védett ősparkjában helyezték el a kuruc kor jeles személyiségeinek szoborkertjét.

A kastélykertben mi is megpihentünk, sütkéreztünk a novemberi kellemes napsütésben, majd elmentünk megnézni belülről is a külsőleg impozáns református templomot, melynek még a tornyába is fel lehetett menni. A templom kertjében áll Vay Ádám síremléke, Holló Barnabás 1906-ban készült alkotása, amikor hamvait hazahozták Törökországból. (KurucVay Ádám a szabadságharc egyik meghatározó vezetője volt, nem katona, hanem a fejedelem udvari főmarsalljaként minden fontos eseményen ott volt. Elkísérte a fejedelmet a lengyelországi bujdosásban is, sajnos ott lebetegedett és 1719-ben Gdansk-ban elhunyt.)

Ennyi sok szépség és látnivaló után folytattuk utunkat, most már hazafelé. Kisvárdán áthaladva megtekintettük a város főterét, láttuk a régi vár maradványait. Megálltunk a Tesco parkolójában, hogy aki vásárolni akart, azt is megtehesse. Innen a cigándi Tisza-hídon átkelve megérkeztünk a Bodrogháza közbe, ahol az eső is eleredt, de nemsokára már feltűntek a Zempléni-hegység vonulatai, majd Pácson, Karcán és Vajdácskán áthaladva Sárospatakra, onnan pedig Hercegkútra érkeztünk meg 15 óra tájban. Egész úton hazafelé jó hangulat volt a buszon, végig vettük az ismert nótákat, kedvenc dalainkat. Úgy gondolom egy kellemes és élményekben gazdag zárándoklaton, kiránduláson vettünk részt, amit meg lehet majd ismételni, ha mi is úgy akarjuk.

Rák József

Régiókon átívelő kapcsolatfelvétel Baranyában

Hercegekút Német Nemzetiségi Önkormányzat az év elején élt azzal a lehetőséggel, melyet a BMI pályázati kiírás régiókon átívelő kapcsolatfelvétel támogatására hirdetett meg. Ezen pályázaton keresztül elnyert támogatást a saját költségvetésből való hozzájárulással, illetve az utazásra jelentkezők részvételi díjával kiegészítve két napos baranyai utazást szervezett a helyi nemzetiségi önkormányzat. 2015. november 14-15. napokra tervezett program a Harkányi Német Nemzetiségi Önkormányzattal ez év áprilisában megkötött együttműködési megállapodásban foglaltakon alapult, melyben a felek célul tűzték ki a szakmai tapasztalatcserét, az anyanyelvhasználatát és hagyományápolással kapcsolatos közös rendezvények szervezését és lebonyolítását, civil egyesületek kölcsönös látogatását. A szervezésben jelentős segítséget nyújtott Matkovits Kretz Eleonóra, a Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Köre elnöke, aki egyben a Kiskassai Német Nemzetiségi Önkormányzat elnöke is.

A Harkányi Német Nemzetiségi Önkormányzat vezetői és a vendéglátók

A vendéglátó nemzetiségi önkormányzatok – a Harkányi, Palkonyai, Kiskassai – tagjai terített asztallal várták a hercegekútiakat Harkány Művelődési Házában.

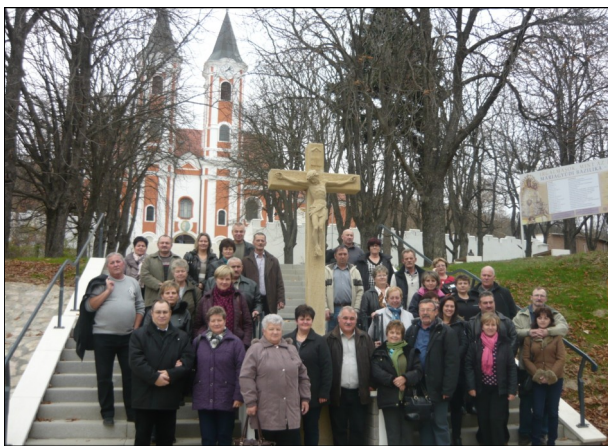
A kölcsönös üdvözléseket, bemutatkozásokat követően különleges sváb specialitásokat tálaltak fel, mint például gőzgombócot savanyú káposztával, palkonyai kötelet és a finom házi sütemények sem maradtak el. A Klang Singkapelle énekkar tagjai kedves dallal köszönték meg a szívélyes vendéglátást, amit sajnos rövid időkeretben kellett megvalósítani, hiszen sűrű program várt ránk még szombat délután.

A Máriagyűdi Kegyetemplom meglátogatását valamennyien nagyon vártuk, hiszen a Hercegekútról néhány hete itt járt zarándokcsoport élménybeszámolója is felkeltette az érdeklődést.

A kegyhely orgonistája lelkes lokálpatriótaként hosszú percek alatt keresztül mesélt a templom történetéről, az elmúlt időszak fejlesztéseiről, a búcsújárásokról. Sajnos a szabadtéri oltár környezete és a felette lévő kálvária bejárása nem fért bele a programunkba, mivel sietni kellett a Siklósi várba, a leegyeztetett időpontban kezdődő látogatásra.

Itt is nagyon lelkes idegenvezető kísért végig bennünket és már esteledett, amikor elhagytuk a gyönyörűen felújított várat

A következő úti cél Villány volt, ahol a Bock Pincészetben tett üzem- és pincelátogatás keretében ismerkedhettünk meg a vörös borok készítésének rejtelmeivel. A legkorszerűbb borászati technológiával felszerelt családi pincészetről megtudtuk, hogy tevékenységüket nem csak a borkészítésre és kereskedelemre korlátozzák, hanem minden kényelemmel ellátott szálláshely és étterem is várja náluk a turistákat. Ezután a Teleki Borászati Szakközépiskola tanpincéjében folytattuk a villányi borokkal ismerkedést, szakoktató válaszolt a felmerült kérdésekre. A borozás utáni program az iskola kollégiumában megrendelt vacsora elfogyasztása volt, majd kellőképpen elfáradva indult el a csoporttal a busz Pécsre, a Koch Valéria Központ kollégiumába, ahol a szálláshelyünk volt. Útközben idegenvezetőnk, Nóra mesélt a baranyai német nemzetiségi kis települések kezdeményezéseiről, életéről, felhívta figyelmünket út közben a látnivalókra pl. a Palkonyai pincesorra. Vasárnap a kora reggeli órákban elfogyasztott reggelit követően a Pécsi Székesegyházba igyekeztünk szentmisére, melyet egy városi kórus egyházi művei tettek emlékezetessé.

A mise után rövid sétát tettünk a belvárosban, benéztünk a Pécsi Belvárosi templomba (dzsámi), majd visszasétáltunk pécsi ókeresztény sírkamrák elnevezésű régészeti bemutatóhelyet, látogatóközpontot megtekinteni. A régmúlt tárgyi emlékei után Pécs2010 Európa Kulturális Fővárosa program keretében újjáépített egykori Zsolnay gyár, Pécs új kulturális városrésze megtekintése került sorra.

„A „Kezdetben volt a rózsaszín...” című gyűjtemény a Zsolnay használati tárgyak legjavát tárja a látogatók elé. Minden darabja egyedi: a kézzel készült „rózsaszíneknek” hol a kiöntőjük, hol a fülük, hol az alakjuk, de gyakran a külső mázuk színárnyalata is különbözik egymástól. Winkler Barnabás rózsaszínű Zsolnay kerámiagyűjteménye méltó párja Gyugyi László A Zsolnay Aranykora című kiállításának.”- ezt olvashatjuk a Zsolnai kiállítások sajtóanyagában.

Nekünk szerencsénk volt mindkét kiállítást megcsodálni. A Zsolnay aranykora címet viselő ún. Gyugyi gyűjtemény mindenkit elkápráztatott, csakúgy mint az egész Zsolnay Negyed. A kora délutáni órákban már csak az ebéd elfogyasztása marad hátra, majd a 33 fős csoport élményekkel gazdagon indult haza.

A Hercegekúti Német Nemzetiségi Önkormányzat régiókon átívelő kapcsolat felvételét célzó programja eredményesen zárult és bízunk abban, hogy a most megismert baranyai német nemzetiségi önkormányzatokkal hosszú távon jól működő kapcsolat épül ki.

dr. Stumpf Enikő

A Német Nemzetiségi Hagyományőrző Egyesület 2015. évi kirándulása

Ebben az évben a kórus szokásos évi kirándulásának időpontja eléggé kitolódott az év végére, így gyorsan kellett döntenie az úti célról.

Egy olyan települést, illetve régiót kerestünk, amely a német hagyományőrzés terén példaértékű eredményeket ért el, illetve a konkrét település környéke is számtalan látnivalót nyújt. Herceggútra esett a választásunk.

Korán indultunk, hisz a két napos kirándulásra a lehető legtöbb programot szerettük volna becsúfolni. Az időjárás nagyon kegyes volt hozzánk, a novemberi zord napokat meghazudtoló, verőfényes időben érkeztünk az első programunk színhelyére, a Diósgyőri Várba. Volt, aki a sok lépcső láttán megfontolta a felmenetelt, de a vár látványa legyőzte a vonakodást, és teljes létszámban indultunk felfedező útra.

A **diósgyőri vár** egy középkori vár a történelmi Diósgyőr városában, ami ma Miskolc egyik városrésze. A mai, gótikus vár a tatárjárás után épült, fénykorát Nagy Lajos uralkodása alatt élte, lovagterme a legnagyobb volt Európában. Később a magyar királynék jegyajándéka volt, egészen a török időkig. A 17. század végére már lakhatatlanná vált, állapota egyre jobban leromlott. Régészeti feltárása az 1960-as években kezdődött meg. A 21. század elején a várat elkezdték visszaépíteni eredeti állapotába, ez 2014 nyarára készült el, a helyreállított helyiségeket korhű bútorokkal rendezték be. Az idegenvezető humora, szakszerű munkája nagyban növelte a látogatás élményszerűségét.

Ahogy a német mondás tartja, akkor süt ilyen szépen a nap, ha az angyalok utaznak. (*Wenn die Engel reisen*). Akkor mi aznap biztosan angyalokká váltunk, hisz Herceggútra is gyönyörű időben érkeztünk. Ámultunk, bámultunk a - szinte csak egy utcás - település rendezettségén, a régi stílust megtartva felújított gangos házak látványán, az iskola és templom rendezett épületegységén, a parkosításon

A falu központjában Rák József polgármester fogadta a csoportot, aki röviden elmondta a falu történetét, mely szerint Herceggút a Rákócziak uradalmához tartozott.

A település 1750-ben jött létre, mikor a Rákóczi-szabadságharc után elnéptelenedett területre földesura, Trautson herceg német telepeseket hozatott. A település eredetileg az ő nevét viselte, *Trautsondorf*-nak, magyarul *Trautsonfalvának* hívták. A telepesek főként szőlőgazdálkodással foglalkoztak, ennek a hagyománya a mai napig markánsan nyomon követhető a településhez tartozó Világörökségi pincesorok látványában.

Kísérőnk javasolta, hogy elsőként – még mielőtt leszáll a köd - a Gombos-hegyi kálváriát és kilátót tekintsük meg, gyönyörködve a környék szépségében. A polgármester elmondta, hogy a stációk és a kilátó a település adományaiból épült, és a turista látványosságon kívül a mai napig különböző egyházi események színhelyül is szolgál.

A Gombos-hegyi séta után visszatértünk a faluba, ahol az ez évben átadott – a 70 éve „malenkij robot-ra” elhurcoltak emlékére állított - szobornál koszorúztunk és énekeltünk.

Ekkorra már megérkezett a falu plébánosa is, aki a templomba invitálta a csoportot, ahol a polgármester úr elmondta, hogy a templom helyét 1787. tavaszán az akkori falu legmagasabb pontján jelölték ki, s valószínűsíthető, hogy az építkezést azon év tavaszán meg is kezdték. A helybeliek vállalták a kövek kivágását, ezek beszállítását, továbbá más kézi munkával járultak hozzá a templom létrehozásához. Az építkezés 1788. nyarára elkészült, az új templomot szeptember 8-án Kisboldogasszony tiszteltére szentelték fel, mely nap azóta is a búcsú napja. A templom román stílusban épült és a tornyot később 1847-ben építették meg mai formájában. A templom freskóit a Petrasovszky fivérek festették 1956-ban. Csak ámulunk a templom rendezettségén, a harmóniától, ami a figyelmes hívők lelkes, odaadó munkáját dicséri.

Felocsúdván a látottaktól már a következő színhelyen találtuk magunkat, a hercegekúti tájházban. Kísérőnk szomorúan mesélte el, hogy az első tájház egy vilámcsapás következtében teljesen leégett, benne a falu múltját őrző valamennyi berendezési és kiállítási tárgyaival együtt. A település lakosainak segítségével újra felépült, a tárgyakat is pótolták. A tájház bepillantást nyújt az egykori sváb lakosság múltjába, mindennapi életébe. Miután tapasztalatot cserélt a polgármester úr és a baji tárgyi hagyományainkat összegyűjtő és kezelő Zách Elemérné, Teri néni, indulunk a nap utolsó helyszínére, a Gombos-hegyi pincesorra. A pincesorok az UNESCO 2002. júniusában hozott döntése alapján Tokaj-hegyalja részeként felkerültek a Világörökség listájára kultúrtáj kategóriában. Mi Götz István helyi gazdálkodó pincéjét tekintettük meg, ahol csak ámulunk, hogy a szűk bejárat utáni pár lépést követően milyen látvány fogadott.

Hatalmas teremmé alakult a boltozatos pince, asztalokkal, borkóstolási lehetőséggel. A házigazda, miután tudta, hogy egy német nemzetiségi kórus a látogató csoport, rögtön felkért egy kis éneklésre.

Előkerült a harmonika, és a kórus is rázendített. Nem tudni, hogy az élménytől, vagy a kiváló bortól, de itt minden szempár ragyogott. Időben véget ért azonban a mulatság, mert másnap újabb tartalmas programok vártak ránk.

Reggel fél kilenckor kezdődött a mise Hercegekúton, amelyen mi is részt vettünk. Csendes misét vártunk, mert a polgármester előre tájékoztatót, hogy a kántor elutazott. Csengetés után mégis megszólalt váratlanul az orgona, egy igazi vasárnapi mise módjára. Örömmel fokozta aztán az atya azzal, hogy üdvözölt, és bemutatott minket.

Mise után kétfelé vált a csoport, egy része a Sárospataki Várba, míg a kórus sportosabb tagjai a Mogyoró-hegyi tengerszemhez tartottak. A túrázók közben megtették az utat, mi meg a Várban szívtuk magunkba a kultúrát. Nem is lehetett méltóbb befejezése ennek a két napnak más, mint egy finom ebéd a Sárospataki Vár étteremben.

Tartalmas, szép kirándulás volt. Este 8-kor feltöltődve, vidáman szálltunk ki a buszból.

Ezért a csodálatos élményért köszönet Baj Német Kisebbségi Önkormányzat elnökének, aki anyagi támogatással járult hozzá a kirándulásához.

Köszönet Rák Józsefnek, Hercegekút polgármesterének, aki szabadidejét feláldozva szánta ránk a szombat délutánját, bemutatva a falu múltját, jelenét, a fejlődésért folytatott küzdelmeit, a német hagyományok és kultúra megőrzése terén tett példaértékű fáradozásait.

dr. Major Mária

Márton nap az óvodában

Martinus 317 körül született a pannóniai Savariában (mai Szombathely) Apja és ő maga is a római seregben szolgált katonaként. A legenda szerint egy téli napon lován Amiens felé tartott, amikor egy koldussal találkozott. Megesett rajta a szíve és köpenyét ráterítette a koldusra, aki a legenda szerint maga Krisztus volt. Márton keresztény hitre tért, megalapította az első gali kolostort. Később, 371-ben Tours püspökévé választották. 397. november 8-án hunyt el és a legenda szerint november 11-én temették el. E napot nyilvánították Szent Márton ünnepévé. Márton később Franciaország egyik védőszentje lett.

November 11. Márton-nap

A fennmaradt szokás szerint: Márton napon ország-szerte lakomákat rendeztek, hogy egész esztendőben bőven ehessenek, ihassanak. Úgy tartották minél többet isznak, annál több erőt és egészséget isznak magukba. Ilyenkor már le lehet vágni a tömött libát. „Aki Márton napon libát nem eszik, egész évben éheznek!” A liba csontjából az időjárásra jósltak: ha a liba csontja fehér és hosszú, akkor havas lesz a tél, ha viszont barna és rövid, akkor sáros. Az aznapi időből is jósltak: „Ha Márton fehér lovon jön, enyhe lesz a tél.” Egy kalendáriumi regula szerint: „Márton napján, ha a lúd jégen jár, akkor karácsonykor vízben poroszkál.”

A bornak Szent Márton a bírāja”- tartja a mondás, azaz ilyenkor iható az újbór, más jelentése szerint az őszi időjárás dönti el, hogy milyen lesz a bor. Baranyában azt tartják, hogy a Márton- napi idő a márciusi időt mutatja meg. Baranya Mura-vidéki lakói szerint Márton napkor nem szabad mosni, teregetni, mert elpusztul az ország. A Kalotaszegi falvakban a jószág behajtása alkalmából Márton-napi bált rendeztek. Szent Márton napján a pásztorok vesszőt adtak ajándékba a gazdáknak.

Ez volt Szent Márton vesszeje. Köszöntőt is mondtak, a gazda meg is fizette a bélesadót vagy rétespénzt. Márton vesszeje több ágú volt, úgy tartották, ahány ága van, annyit malacozik a disznó. A bőszi gazdák a disznóól tetejére szúrták a vesszőt dögvész ellen. Tavasszal ezzel a vesszővel hajtották ki az állatokat. Zsírral, szalonnával, kolbásszal ajándékozták meg a pásztort, esetleg pénzt is adtak.

A Hercegekút Gyöngyszem Német Nemzetiségi Óvoda hagyományörző lámpás felvonulását az idén is megtartotta. A szokásos módon szülőkkel együtt „kézműves est” keretében elkészítettük a gyerekek számára a tetszetős „tigrisfejes” lámpásokat. Ezt több foglalkozás keretében dolgoztuk föl.

- ✦ A gyerekekkel papírlibákat készítettünk az ablakok és a csoportszoba díszítésére. Dekoratívak voltak a piros almákból alkotott térbeli libák.
- ✦ A hagyományokhoz kapcsolódó mondókat, verseket, dalokat ismertettünk meg velük.
- ✦ Megismerhették Szent Márton életét valamint, Szent Márton és a koldus legendáját és a felsoroltakat mindkét nyelven hallhatták.

◊ A témakör zárásaképpen megrendeztük lámpás felvonulásunkat. Sötétedés után indultunk az óvodából a szülők bevonásával. A gyerekek nagy örömmel figyelték a sok szép színes lámpás fényét, a felnőttek kedves kínálásakor nagyon sok édességgel teltek meg zsebeik.

Az ünnep legfontosabb mondanivalója: az ajándékozás, amely Szent Márton jócselekedeteinek emlékére történik.

óvónők

Mesedélelőtt az óvodában

A KSZR (Könyvtári Szolgáltatási Rendszer) keretében a könyvtári ellátást Hercegkúton is a II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár biztosítja. Az ellátás több területre is kiterjed, így minden településen szervez rendezvényeket, előadásokat, koncerteket. A programok szervezésekor arra törekszik, hogy minden korosztályt megszólítson a legapróbaktól a nyugdíjasokig.

November 19-én a mi óvodánkba is ellátogatott Kövér Sándorné, a sárospataki Zrínyi Ilona Városi Könyvtár munkatársa. Az olvasásnépszerűsítő foglalkozáson az őszi volt a központi téma. Felelevenítettük az évszak jellegzetességeit, képeket válogattunk, báboztunk, közösen játszottunk. A mesesorban olyan őszi történetek szerepeltek, amelyeknek a főszereplői a medvék voltak (A náthás medve, A két kicsi boc és a róka, Dörmögők bogyószüreten).

Az együtt mesélés, a közös játék során nem csak az élményszerzés, hanem az ismeretek rendszerezése, új ismeretek nyújtása is fontos szempont volt. A gyerekek élvezték a meséket, a beszélgetéseket, a közös bábozást.

Tartalmas délelőttöt köszönhetünk Kövérné Etike néninek, akit máskor is szeretettel várunk!

Óvónők

Suli-tár**November 9.**

Hagyományainkhoz híven idén is fontos feladatunknak tartottuk, hogy Szent Márton –napjára méltó módon emlékezzünk. A tavalyi évhez hasonlóan a művelődési házban gyűltünk össze játékos délutánunkra, ahová az óvodásokat is meghívtuk. Először a jeles nap eredetét és történetét ismerhették meg a gyerekek a 4. osztályosok előadásában, utána pedig kezdődtek az ügyességi feladatok.

A versenyzőket 5 csoportra osztottuk és indulhatott is a célba dobás tökökkel, karikában futás, tökadoztatás, versenyfutás. A gyerekek nagyon élvezték a feladatokat és nagy örömmel gyűjtögették a libatollakat.

A mozgásos feladatok után egy tesztet kellett a versenyzőknek kitölteniük, mely természetesen Szent Márton életéről szólt. Az est hátralévő részében egy kis barkácsolás várt még a diákokra. Szent Márton alakját és lovát kellett elkészíteniük origami – technikával.

Befejezőként Borsósné Fischinger Henrietta, Hendi tartott táncbálat a résztvevőknek. A délután nagyon jó hangulatban telt, reméljük, mindenki jól érezte magát, s a gyerekek fáradtan, de élményekkel gazdagon tértek haza.

2015. november 25-én rendezte meg Sárospatakon A Művelődés Háza és Könyvtára a III. Barsi Ernő Regionális Népdaléneklési Versenyt. A verseny felhívására közel 40 tanuló jelentkezett a helyi és a kistérségi iskolák alsó tagozatos diákjai közül. A verseny célja, hogy már kisiskoláskorban megszerettessük a zenét, felismerjék a gyerekek az éneklés örömeit s hogy megmutassuk a magyarság sokszínű és értékes népdalkincsét a sok tehetséges gyermek előadásán keresztül.

A versenyfelhívásra örömmel jelentkeztek iskolánk tanulóival, akik kitartó munka és szorgalom eredményeképpen szép eredményeket értek el ismét. Az elmúlt évekhez hasonlóan évfolyamonként két tanulóval nevezhettünk a versenyre. A versenyen részt vett tanulók a következők:

1.osztály: Nezácski Kata Szofi

2.osztály: Szabó Anna Sára

Kiss Roland Tibor

3.osztály: Gál Emília

Kerchner Aliz Boglárka

4.osztály: Jaskó Emőke

Gacs Gergely

Egy előre megadott kötelező dalt és egy szabadon választott magyar népdalt adtak elő a versenyzők. Az értékelést szakmai zsűri végezte, akiknek nem volt könnyű dolguk, hiszen alaposan felkészülve álltak ki és mutatták meg tudásukat a zsűrinek és a közönségnek az énekesek. A zsűri oklevéllel, ajándékkönyvvel, emléklappal és egy kis édességgel jutalmazta a versenyző gyerekeket s természetesen hasznos népdaléneklési technikákkal, tanácsokkal látták el őket, melyeket hasznosíthatnak a későbbi felkészülésük során. A zsűri két kategóriába értékelt a versenyzőket. A következő eredmények születtek:

1-2.osztályos kategóriában:

I. helyezett: Szabó Anna Sára

II. helyezett: Nezácski Kata Szofi

Különdíj: Kiss Roland Tibor

3-4.osztályos kategóriában:

II. helyezett: Jaskó Emőke

Különdíj: Gacs Gergely

Minden versenyzőnk dicséretet érdemel, akikre nagyon büszkék vagyunk, hiszen sok munkát belefektetve és szép teljesítményt nyújtva képviselték iskolánkat.

Örültünk a lehetőségnek s hogy örömet szerezhettünk éneklésünkkel a zenekedvelő közönségnek.

„ Mindenik embernek a lelkében dal van
és a saját lelkét hallja minden dalban.
És akinek szép a lelkében az ének,
az hallja a mások énekét is szépnak.”
(Babits Mihály)

tanítók

Múzeumpedagógiai foglalkozáson jártak a Gyöngyszem Német Nemzetiségi Általános Iskola kisdiákjai

Író-olvasó találkozó Csorba Piroskával

„Mesélj anya,
milyen voltam,
amikor még kicsi voltam?
Az öledbe hogyan bújtam,
és tehozzád hogyan szóltam,
amikor nem volt beszédem?.... „

Így kezdődik Csorba Piroska egyik legismertebb, legnépszerűbb verse, amely több másikkal együtt elhangzott azon a találkozón, amelyet november 23-án gyerekek számára rendeztünk a Művelődési Házban. Csorba Piroska Apáczai Csere János-díjas pedagógus, /többek között dolgozott Rakamazon is,/ Szabó Lőrinc-díjas író, költő, írt már színpadi művet, bábjátékot, tankönyvet, több novellás- és verseskötete jelent meg, újabban elektronikusan is közzé teszi műveit, mégis fontosnak tartja, hogy hagyományos formában is átadhassa írásait az érdeklődőknek.

A költőnő maga olvasta fel verseit, amelyek közel állnak a gyerekekhez, hiszen az őket érintő problémákról, barátságról, szerelemről szólnak. A jó hangulatú találkozón sikerült felkeltenie a gyerekek érdeklődését, figyelemmel hallgatták, lelkesen megtapsolták egy-egy tréfás versét.

A felolvasás utáni kötetlen beszélgetés során néhány gyerek a saját maga által írt verseit is megosztotta a hallgatósággal. A költőnő lelkesen bátorította a gyerekeket, hogy próbálkozásait írják le, és ne hagyják abba a versírást.

A mai, elektronikai eszközökkel túlszűfolt világban nagyon fontos, hogy a gyerekek személyesen is megismerhessenek olyan írókat, költőket, akiknek verseivel nap-mint nap találkoznak az olvasókönyvek lapjaiban, mert így sokkal közelebb kerülnek hozzájuk a költészeti alkotások, van olyan élményük, ami a tanulásban is segítheti őket.

Végül példaként álljon itt egy újabb vers, amely ugyancsak azt bizonyítja, hogy a költőhöz közel áll a gyermeki lélek:

Mese után

Pilláján hintáz az álom,
éjszakában úszik a lányom.
Két karja csöppnyi evező,
tíz ujjá széttárt legyező.

Szemhéja mögött kristályvilág.
Nevén szólítja most egy virág.
Birodalmában a csodák
nőnek, akár a földből a fák.

Szél, te ne zúgj, motor ne berregj,
álomországba indult egy gyermek.
Vedd meleg karodba, éjszaka,
el ne tévedjen egymaga!

A Gyöngyszem Német Nemzetiségi Általános Iskola

*Karácsonyi játszóházat és bazárt rendez
2015. december 14-én 15.00-18.00 óráig
a Művelődési Házban.*

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Meghívó

Hercegkút Község Önkormányzata, valamint civil szervezetei
sok szeretettel meghívják Önt és kedves családját a

Karácsonyi ünnepségre és kántálásra

**2015. december 23.-án, 16:00 órai kezdettel
a Sváb Tájház előtti térre**

Programok:

Köszöntőt mond Rák József polgármester

Fellépnek a helyi hagyományőrző csoportok: Freundschaft Vegyeskórus
Egyesület, Klang Singkapelle Énekkar és a fiatalok karácsonyi énekekkel

Az est során sült gesztenyével, süteménnyel, forralt borral és teával,
valamint harmónikaszóval várunk minden kedves érdeklődőt!

2015/2016 –os Megye III. labdarúgó bajnokság őszi szezon

2015.11.01. (Vasárnap) 13.00

Hercegekút – Tarcál 1:2 IFI 3:1

Bordás Cs, Szabó G (Ringer I), Ráski P, Szabó M, Kiss A, Tóth D (Egyed A), Tuss P, Bartha Á, Nagy P, Tóth Á, Csomós M

Gólszerző: Bartha Á

11. forduló

2015.11.07. (Szombat) 13.00

Mikóháza – Hercegekút 3:5

Bordás Cs, Szabó M, Szabó G, Ringer Z, Tóth Á, Csomós M, Egyed A, Tuss P, Bartha Á, Orosz I (Szemán P), Hoffmann R

Gólszerzők: Tuss P (3), Tóth Á, Csomós M

12. forduló

2015.11.15. (Vasárnap) 13.00

Hercegekút – Ricse 4:1 IFI 6:1

Bordás Cs, Szabó G, Ráski P (Bányai G), Szabó M, Kiss A, Tóth D, Tuss P, Bartha Á, Nagy P, Tóth Á, Csomós M

Gólszerzők: Nagy P (3), Tuss P

13. forduló

2015.11.22. (Vasárnap) 13.00

Taktaharkány – Hercegekút 2:2

Szemán P, Kiss A, Bányai G, Ringer Z, Szabó M, Tóth D, Tuss P, Bartha Á, Tóth Á, Csomós M, Egyed A

Gólszerzők: Tuss P, Szabó M

**A Kommunizmus áldozatainak Emléknapján
mécsesgyújtással emlékeztünk az elhurcoltakra**

Hercegekúti Hírek Hercegekút község információs lapja

Kiadja: Hercegekútért Közalapítvány
Felelős kiadó: Borsósné Fischinger Henrietta
Szerkesztő: dr. Stumpf Enikő
Hercegekút, Petőfi u. 110.
Megjelenik: havonta
Nyilvántartási szám: ISSN 2060-4483
Nyomdai munka: Sárospataki Nyomda